

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АКТОРНО-МЕРЕЖЕВОЇ ТЕОРІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕРЕЖІ ВИРОБНИЦТВА МІЖНАРОДНИХ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ НОВИН НА ПРИКЛАДІ ВИСВІТЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ НА ДОНБАСІ

Солодько С. Ю.

Аспірант

Інститут соціології НАН України

В статті продемонстровано можливості застосування методів акторно-мережевої теорії до вивчення журналістських практик. На основі порівняльного дослідження роботи репортерів телевізійного каналу CCTV America та інтернет-ресурсу Vice News у висвітленні збройного конфлікту на Сході України показана плідність залучення до аналізу не-людських актантів мережі та важливість переосмислення їх онтологічного статусу та ролі у режимах виробництва істини, які функціонують у засобах масової інформації. Обґрунтування зумовленості формату та умов продукування новин фізичною природою каналу ретранслятора приводить до розкриття специфіки функціонування режиму виробництва істини, який у випадку телевізійних новинарних агентств вибудовується довкола внутрішньої відстороненості репортера і нагадує режим об'єктивності, який функціонує у судочинстві, а у випадку інтернет-ресурсу Vice News – більшою мірою залежить від зовнішнього стосовно репортера відеоряду і за своїм характером є ближчим до режиму наукової об'єктності.

В статье продемонстрированы возможности применения методов акторно-сетевой теории к изучению журналистских практик. На основе сравнительного исследования работы репортеров телевизионного канала CCTV America и интернет-ресурса Vice News в освещении вооруженного конфликта на Востоке Украины показана плодотворность привлечения к анализу не-человеческих актантов сети и важность переосмысления их онтологического статуса и роли в режимах производства истины, которые функционируют в средствах массовой информации. Объяснение обусловленности формата и условий выработки новостей физической природой канала ретранслятора приводит к раскрытию специфики функционирования режима производства истины, который в случае телевизионных новостных агентств выстраивается вокруг внутренней отстраненности репортера и напоминает режим объективности функционирующий в судопроизводстве, а в случае интернет-ресурса Vice News - в большей степени зависит от внешнего по отношению репортеру видеоряда и по своему характеру является близким к режиму научной объективности.

The article demonstrates the possibility of using actor-network theory to study journalistic practices. The comparative study of how the reporters of the CCTV America television channel and the Vice News covered the armed conflict in eastern Ukraine shows the fruitfulness of involving the non-human actants to the analysis and the importance of rethinking their ontological status and role in the modes of truth production that operate in the media. The explanation of how the conditions of news production and news format depend on physical nature of news channel leads to a better understanding of the specific characteristics of the mode of truth production, which in the case of television news agencies is built upon the inner detachment of the reporter and has common features with the mode of objectivity that operates in legislature, while in the case of the Vice News the mode of truth production is largely dependent on video materials which are external to the reporter and it has many common features with the scientific objectivity.

Ключові слова: акторно-мережева теорія, режими виробництва істини, Бруно Латур, Vice News, конфлікт на Донбасі, журналістська об'єктивність.

Акторно-мережева теорія належить до неконвенційних методологій в соціологічних дослідженнях. Серед характерних для неї рис виділяють: фокусування уваги на ненаділених свідомістю сутностях (наприклад технологіях) та їх ролі у формуванні соціальних процесів; сприйняття навколишньої реальності з епістемологічної та онтологічної точки зору як такої, що складається з мереж, котрі можуть включати в себе людей, речі, ідеї, що аналізуються як

мережеві актори; та аналіз соціальних процесів як похідних від взаємодії між не-соціальними феноменами (людськими та не-людськими акторами мережі). АМТ займає агностичну позицію у дебатах довкола природи реальності, оскільки вона не стверджує ані те, що все є соціально сконструйованим (соціальний конструктивізм), ані те що навколишній світ існує як наперед дана реальність (реалізм).

Сферою соціального життя, в якій викристалізувалися основні ідеї інтелектуального проекту АМТ була наука. Однак за останні десятиліття методи АМТ успішно застосовувались в соціологічних дослідженнях таких різноманітних сфер, як форми суб'єктивності, формування міських транспортних систем, наркозалежність, міжнародні відносини, теорія кінематографу, освіта і т.д. [Law, 1999]. Один із засновників АМТ Бруно Латур не обмежився науковими практиками, а досліджував зокрема і діяльність французької судової системи [Latour, 2010].

Дослідники, котрі у своїх наукових проектах користуються методом АМТ, не залишили поза увагою і журналістику та нові медіа (див. наприклад спеціальний випуск журналу Journalism Vol. 16, 2015 [Journalism, 2015] присвячений можливостям застосування методів АМТ до вивчення журналістських практик або роботу Емми Геммінгвей [Hemmingway, 2008]. Саме сфера діяльності ЗМІ є однією з тих аспектів соціального життя і в нашому суспільстві, на прикладі дослідження якої можна перевірити гносеологічний потенціал інструментів АМТ в пострадянських суспільствах, в яких головна сфера зацікавленості даної теорії – наукова діяльність – поки що не знаходиться в достатньо активному процесі виробництва, до дослідження якого актуальним було б застосовувати метод Бруно Латура. [Артюшина, 2010]

Натомість дискусія довкола проблематики природи та ролі діяльності ЗМІ сьогодні – в часи силових, ідеологічних, політичних та економічних конфліктів – є як ніколи актуальною [Білозерська; Глібовицький; Панич; Хоменко] і потребує залучення нових перспектив бачення цієї проблеми, які може запропонувати зокрема і соціологічна наукова думка.

Тому у нашому дослідженні за допомогою інструментів аналізу та дослідницької позиції, які нам пропонує АМТ, ми проаналізуємо режими виробництва істини, які діють в сучасній журналістиці, і ідентифікуємо ті складові цієї діяльності, які, власне, і окреслюють особливості її природи.

Проблематизація конструювання журналістської об'єктивності в соціології

Поняття режиму виробництва істини або режиму промовляння (*régime d'énonciation*) Бруно Латур запозичує у М. Фуко, котрий визначає його, як «систему упорядкованих процедур для виробництва, регулювання, розповсюдження, циркуляції та функціонування тверджень» [Foucault, 1977: p. 12]. Порівнюючи режим виробництва істини в судочинстві та науці Латур розрізняє «об'єктивність» [суддів] як підґрунтя для внутрішнього стану відстороненості та незацікавленості стосовно остаточного рішення та «об'єктність»: випробування, за допомогою якого вчений-науковець пов'язує ... долю свого промовляння з випробуваннями, які феномен проходить в ході експерименту» [Latour, 2010: p. 236]. З погляду Латура, об'єктивність парадоксальним чином відноситься до суб'єкта та його внутрішніх станів, які він плекає через емоційне відсторонення. Судді плекають об'єктивність завдяки процесуальним процедурам інституту судочинства, які відсторонюють та ізолюють їх свідомість від кінцевого рішення. У науковців в свою чергу завжди є об'єкти, на які вони посилаються у своїх висновках, тому їм зовсім не обов'язково плекати у своїй свідомості настрої «об'єктивності». Дослідження режимів виробництва істини у журналістиці ми проводитимемо, орієнтуючись на порівняльний аналіз між об'єктністю науки та об'єктивністю судочинства.

Парадигма об'єктивності почала розповсюджуватись в американських друкованих ЗМІ наприкінці 19 ст., до цього в тамтешній пресі відкрито висвітлювались лише позиції окремих суспільних груп [Shudson, 1978: p. 11]. Якщо розглядати об'єктивність у журналістиці як внутрішній стан свідомості, як це робить Латур у випадку із судочинством, то її можна визначити, як емоційне відсторонення заради збалансованого висвітлення поглядів усіх сторін. Однак, за словами Майкла Шадсона, «міф про журналістську об'єктивність почали критикувати майже від самого початку» [Shudson, 1978: p. 8]. Головним аргументом, який висували проти парадигми об'єктивності в журналістиці було те, що, погоджуючись на рівних висвітлювати погляди усіх причетних до події сторін, журналісти не можуть адекватно упевнитись у правдивості цих поглядів, тобто перевірити їх за стандартами науки.

В академічних колах журналістська об'єктивність завжди була легкю мішенню для соціальних конструктивістів. Критикуючи емпіричну надійність даних, які оприлюднюють журналісти, Д. Шіллер, наприклад, вказує на те, що, оскільки джерелами інформації для журналістів часто виступають представники домінуючих соціальних сил, парадигма

об'єктивності слугує «інтересам політичної та економічної еліти без видимої та очевидної лояльності до них» [Schiller, 1981: p. 109].

На думку Г. Тачман, наявність у матеріалі декількох точок зору і відсутність власної є суто журналістським уявленням про об'єктивність, що негативно впливає на сприйняття новин їх споживачами. «Болото конфлікуючих між собою тверджень, що претендують на правду приводить до селективного сприйняття... адже кожна з версій реальності заявляє про однакову потенційну валідність». [Tuchman, 1972: p. 637] В результаті британська дослідниця розглядає журналістську об'єктивність як стратегічний ритуал, до якого журналісти вдаються, щоб уникнути звинувачень у заангажованості, «так само як середньоземноморський селянин носив на шиї часник, щоб уберегтись від злих духів» [Tuchman, 1972: p. 642].

З погляду теорії комунікацій, відображення того, що сталося в теленовинах, проходячи «через існуючі конвенційні схеми організації структурно-сміслових відносин... [перетворюється] на «медіареальність» ... і дозволяє новинам виконувати функцію «ідеологічного медіуму» у суспільстві» [Субота, 2011: с. 55]. Тобто формат теленовин настільки спотворює реальність, що за словами Дж. Фіске «реалізм у новинах – це не те, що реально, а те, що дискурсивно звично» [Субота, 2011: с. 52].

Таким чином, з наведених прикладів ми бачимо, як розглядаючи парадигму журналістської об'єктивності з позицій соціального конструктивізму, дослідники зображають її як засіб для конструювання зумовленої соціальними чинниками репрезентації зовнішнього світу. Тим чи іншим шляхом вони приходять до висновку про те, що теленовини створюють свою «медіареальність». Причому за цим процесом, як правило, стоять інтереси домінуючих класів суспільства.

З погляду АМТ, обмеження соціального конструктивізму полягає у тому, що він не звертає уваги на «усі «речі», «агентів» та «актантів»², з яким виробникам доводиться розділяти свої дії» [Latour, 2003: p. 31], а представляє конструювання реальності, «як процес, що від початку знаходиться під контролем свого творця» [Latour, 2003: p. 7].

Натомість АМТ пропонує перспективу розпорошеної агентності, де кожна складова певної мережі окреслює її діяльність. У випадку нашого аналізу мережі виробництва теленовин ми виділили низку наступних «актантів» з якими журналісти розділяють свої дії в процесі виробництва притаманного цій мережі режиму істини: медіаканал, через який транслюється новина, структура побудови візуального й текстуального наративу новини, відеокадри з місця події, коментарі учасників події, коментар репортера. Режим виробництва істини ми розглядатимемо як результат взаємозв'язку між даними актантами всередині мережі.

Одразу відзначимо, що взаємозв'язок між самими людьми чи між людьми та не-людьми не зводиться лише до повного детермінізму. Латур вказує на те, що «існує багато метафізичних відтінків між повною причинністю та її цілковитою відсутністю. Речі не тільки можуть «детермінувати» людські вчинки або служити тлом для них. Вони також можуть авторизувати, дозволяти, надихати, робити можливим, пропонувати як варіант, впливати, забороняти, блокувати і т.д.» [Latour, 1988; p. 72] Завдання АМТ якраз і полягає у відображенні різноманіття режимів, в яких відбувається взаємодія між різними актантами.

Журналістська об'єктивність vs зануреність у подію

Бруно Латур позиціонує АМТ як соціологічний інструмент для ефективного аналізу інноваційних та кризових ситуацій соціального життя, адже агностична позиція ситуаціях невизначеності відстежувати та ідентифікувати силу окремих складових, які піддаються інтеграції, зміні чи вилученню в функціонуванні певної мережі. Такою ситуацією є і висвітлення міжнародними ЗМІ військового конфлікту на Сході України, який поряд з традиційними глобальними телемережами типу CNN, Al Jazeera, CCTV, висвітлював інноваційний інтернет медіаканал Vice News. Продукт виробництва останнього набув чималого розголосу і популярності серед аудиторії [Calderone, 2014]. Причиною цього є його кардинальна змістовна та формальна відмінність, яка, за словами репортера Vice Саймона Островського, навіть призвела до того, що шеф-редактори інших телеканалів почали просити своїх репортерів бути «more Vice» (більш схожими на Вайс). [Ostrovskiy, 2014]

Таким чином з точки зору АМТ Vice News постає інноваційною медіа-мережею, яка була інтегрована в загальне поле діяльності ЗМІ при висвітленні збройного конфлікту в Україні. Порівняльне дослідження цієї мережі з діяльністю змістовно інших медіа-мереж, що

² В різних роботах Латур дає різні визначення поняттям актора та актанта, деколи взагалі не проводячи між ними різниці. Єдине, що залишається незмінним (і що перекликається з семантикою А. Греймаса) - це те, що актанти/актори можуть як бути людьми так і не-людьми, постійно продукують розрізнення та володіють природою, котра впливає із відносин з іншими

функціонували в тому ж медіа-полі в певний час і в певному просторі, дасть змогу виявити особливості режимів виробництва істини в цих мережах та ідентифікувати ті конкретні складові, які окреслюють їх відмінність та подібність.

Для такого аналізу ми використовуватимемо польовий матеріал, зібраний в ході спостережень за роботою знімальної групи телеканалу CCTV на Донбасі у 2014 році та матеріалів інтернет каналу Vice News, які стосуються цих подій.

CCTV America позиціонує себе як телеканал, що об'єктивно висвітлює новини і, як і інші традиційні телеканали, понад усе цінує «точність, об'єктивність, правдивість та суспільну відповідальність» [Jing, 2012]. Натомість Vice News від парадигми об'єктивності себе відмежовує. Цей новинарний канал, який набув популярності через інтернет-ресурс YouTube, пропонує своїм глядачам «невідполірований погляд на деякі з найважливіших подій нашого часу, ...докопуючись до сутті справи із репортерами, котрі називають речі так, як вони їх бачать» [About Vice News, 2014]. За словами Суроша Альві, одного із засновників Vice, «традиційна журналістика завжди прагне об'єктивності, а ми із першого дня свого існування ніколи в це не вірили... наш етос – це суб'єктивність з реальним обґрунтуванням» [Suroosh, 2014].

Як на будь-якому традиційному телеканалі репортажі знімальної групи CCTV з'являються у випуску новин серед інших репортажів. В щоденних випусках новин висвітлюють події що відбулись за день, тому свій репортаж знімальні групи традиційних каналів повинні відзняти та змонтувати за короткий час (як правило 1-2 дні). Для репортерів Vice News таких стислих строків підготовки репортажів немає, оскільки вони викладають їх на окремому каналі YouTube. Користувачі YouTube можуть переглянути репортаж в будь-який зручний для себе час. Репортажі хронологічно посортовані за темами. Серія репортажів про українську кризу об'єднана під назвою «Російська рулетка» налічує понад сто сюжетів (dispatches). Тривалішими також є самі репортажі (CCTV - 2 хв. 30 с., Vice News – від 7 до 15 хв.) і довжина кадрів в сюжеті (CCTV - 3-15 с. Vice News – довільна тривалість).

Таким чином, сама природа каналу трансляції продукту діяльності ЗМІ впливає на умови виробництва новини, створюючи для інтернет-медіа інші, ніж на телебаченні, можливості. Vice News, маючи у своєму розпорядженні більше часу для збору інформації і будучи необмеженою чітким часовим лімітом у форматі самого репортажу може, на відміну від CCTV, повністю простежити розвиток події від початку до кінця, і показати розгорнуті діалоги з учасниками подій (переклад яких не озвучується, як на CCTV, заглушаючи оригінальну інтонацію та підбір слів інформатора, а субтитрується). Показуючи таким чином глядачеві подію та її учасників у всій їхній ідеосинкретії, у своєму коментарі репортер лише описує те, що, як і згодом глядач, він бачить вперше. Таким чином саме візуальна складова відіграє найвизначальнішу роль у виробництві новини у Vice News.

В розпорядженні репортерів CCTV часу набагато менше. Тому із коментарів інформаторів вони можуть виокремити лише короткі цитати і нарізати невеликі відеосцени з відзнятих за один-два дні кадрів з місця події. В такому стислому форматі більше інформації можна передати за допомогою слів репортера, ніж через відео. Відеоряд служить швидше фоном для коментаря репортера, в якому кадри, що демонструються на екрані, як правило, ніяк не коментуються, а є «вшитими» в наратив самого коментаря. На те, що журналісти підшукують кадри для сюжету, які б вписувались до їх коментаря, також свідчить прийнятність використання постановочних кадрів, коли учасників подій просять на камеру повторити дії з реального життя. Такий підхід до передачі інформації тяжіє до жанру радіоновин, і візуальний супровід в цьому випадку є другорядним додатком до сказаного репортером, в якому і передається основний смисл репортажу.

Словесна об'єктивність

Використовуючи термінологію АМТ, ми можемо сказати, що для виробництва істини команда телеканалу CCTV, мобілізуючи цитати з коментарів учасників подій та відзнятий відеоряд, тобто «огортаючи [їх] непритаманними [для них] раніше зв'язками» [Latour, 2010: р. 164], підпорядковує ці актанти коментарю репортера. Щоб пройти випробування на міцність³ в такому репортажі репортер повинен виступати як авторитет, який, будучи на місці відсторонено розібрався в ситуації і може представити глядачеві «об'єктиву картину того, що відбувається».

³ З погляду АМТ, в певному розумінні вся реальність, в котрій ми живемо, постійно піддається випробуванням. Не тільки живі та неживі істоти, але і колективні актори, концепції, теорії, системи влади будь-що повинно постійно проходити випробування на свою міць для того, щоб залишатися реальним. «Є лише випробування сили та слабкості... Одні випробування» [Latour, 1988: р. 158]. Щоб вистояти у цих випробуваннях акторам потрібно утворювати мережі.

Серед прикладів, які свідчать про важливість підсилення об'єктивності як внутрішнього стану репортера, можна згадати про те, що своє емоційне відсторонення репортер засвідчує одними і тими ж вираженими інтонаціями голосу. Із коментарів випадкових перехожих, знімальна група, у роботі якої приймав участь автор статті, відбирала наповнені емоціями драматичні фрагменти, наприклад плач, які б яскравіше підкреслювали напругу сюжетного нарративу. Натомість у власних коментарях наш репортер в кожному репортажі говорила офіційним, відстороненим тоном спостерігача. До того ж, відеооператор CCTV завжди намагався уникати кадрів, на яких учасники події звертають увагу на камеру й навіть спеціально прохав їх цього не робити. В результаті на екрані репортер, перебуваючи безпосередньо на місці події, знаходився «над» ситуацією, як відсторонений спостерігач. Одна і та ж структура репортажу (вступ ведучого зі студії, відеоряд з місця події з позакадровим коментарем репортера, коментарі випадкових свідків та учасників події, виступ журналіста перед камерою (piece to camera) незалежно від того, про подію якого роду (війну чи чемпіонат Європи з футболу) йдеться в сюжеті, також виступає як свого роду процедурна упорядкованість, що гарантує неупередженість викладу.

Щоб продемонструвати те, що репортер ґрунтовно знайомиться із ситуацією на місці, в новинарному сюжеті знімальна група спеціально готує кадри, на яких репортер під час інтерв'ю прогулюється з інформатором, вдумливо його вислуховуючи. Подібні вставки на професійній мові журналістики називаються «перебивками/cut away». Про те, наскільки важливою є присутність перебивок в сюжеті, свідчать комічні ситуації, коли не розуміючий російську англомовний репортер на камеру прогулюється та спілкується з учасником події, нібито розуміючи, що той каже.

Особливістю мережі традиційних телеканалів таких, як CCTV, є те, що її актанти мобілізуються, щоб підсилити слова репортера. Об'єктивність в цьому випадку залежить в кінцевому результаті від певного внутрішнього стану останнього. Тобто запорукою об'єктивності репортажу буде те, чи репортер відсторонено та неупереджено описав у своєму нарративі те, як він побачив подію на місці, чи був він чесний сам із собою і чи не давав своїм уподобанням та емоціям вплинути на його коментар. Журналістська об'єктивність в даному випадку нагадує об'єктивність в судочинстві.

Візуальна об'єктність

Для передачі інформації у репортажах Vice News навпаки домінує зображення. Для того, щоб посилити міцність режиму продукування істини про подію, командою журналістів в першу чергу мобілізуються розгорнуті у часі кадри неупорядкованої реальності. Коментар репортера є лише додатковим роз'ясненням до зображення і, як правило, не є позакадровим – репортер одразу коментує на камеру те, що бачить. Сам по собі аудіосупровід репортажів Vice News буде незрозумілим без відеозображення.

Якщо сюжет подій викладених в репортажах CCTV розгортається без особливих несподіванок і закадровий коментар для репортажу записується й накладається уже постфактум, то в репортажах Vice News репортер, перебуваючи в гущі події, сам не знає, що відбудеться наступної миті, його коментар просто супроводжує те, що відбувається та фіксується на камеру. Тому, на відміну від журналістів CCTV, котрі намагаються позбутись слідів виробництва⁴ свого продукту, репортер Vice не приховує того, що він є активним учасником події й не контролює її подальший розвиток. В сюжетах CCTV ви не побачите, як репортер домовляється про доступ для зйомки чи мобілізує інформаторів, задаючи свої питання. Натомість для Vice News, кадри про те, як репортери вдало або невдало домовляються про зйомку певних об'єктів чи жартують з абсурдності системи отримання акредитації, є не слідами виробництва, а актантами, яких можна змобілізувати для того, щоб показати, наскільки близькою до реальності є її репрезентація на відео з місця події. [Reporter's Confrontation at Ukrainian Checkpoint, 2014]

На користь того, що відеоряд є тим об'єктом, до якого репортер апелює, як до інстанції, що легітимізує процес виробництва істини, свідчить також і те, що на початку репортажів Vice News кожна серія анонсується без будь яких коментарів коротким цікавим відеоепізодом взятим із сюжету, натомість репортажам CCTV передує вступ ведучої зі студії., в якому словами, без жодного відеосупроводу, подається контекст події. Крім цього до своїх репортажів Vice News ніколи не залучає коментар експертів, котрі не перебувають

⁴ Ідею перемикання в різних системах координат, поближче або подалі від умов виробництва твердження [Latour, 1992: р. 37] Латур запозичує із семіотики. Як він пише в Science In Action, ми можемо просто стверджувати як факт те, що у такої то речовини така-то хімічна формула, «не зазначаючи при цьому, хто відкрив цю речовину, коли, за яких обставин». А можемо зазначити, що таку-то речовину в такій-то лабораторії відкрив такий-то вчений, і проблема полягає в тому, що хімічна формула у неї така ж як в іншій хімічній речовини. Таким чином твердження вже перестає бути довершеним фактом і постає з усіма своїми умовами виробництва як всього лише гіпотеза окремого вченого.

безпосередньо на місці події, натомість CCTV може мобілізувати експертну думку, що в свою чергу підсилює об'єктивність наративу репортера.

В роботі інтернет-ресурсу Vice News внутрішній стан репортера не є настільки визначальним, як у CCTV. Коментар репортера тут підпорядковується відео зображенню, а взаємозв'язки в мережі створення новини працюють на те, аби підсилити ефект безпосереднього відображення реальності у відео. Репортери Vice News можуть дозволити собі проявити скепсис стосовно дій учасників події, засумніватись у їх свідченнях або пожартувати над тим, що відбувається навкруги, адже у них завжди є безпосередньо репрезентована на відео реальність, яка говорить «сама за себе». Тому у випадку Vice News режим продукування істини багато в чому нагадує наукову об'єктивність.

Висновки

В нашій статті ми показали, як особливості режиму виробництва істини в телевізійній та on-line журналістиці залежать від взаємозв'язків, які вибудовуються між різними за своєю природою актантами всередині відповідних мереж. Ми побачили, як свою роль відіграють природа медіа, через яку транслюються новини, часові рамки для збору матеріалів, формат новинарного сюжету.

Результати нашого дослідження вказують на те, що режим виробництва істини на CCTV America, як і на інших традиційних новинарних телеканалах, вибудовується довкола емоційної відстороненості репортера. Парадигма об'єктивності в даному випадку має багато спільного із об'єктивністю в судочинстві.

В роботі репортерів Vice News головну роль у виробництві істини відіграє відзняте відео. Репортажі цього інтернет-ресурсу апелюють до відео як до певного зовнішнього об'єкта, який незалежно від внутрішніх станів журналіста здатен представити глядачам реальність. Ці риси зближують режим виробництва істини на Vice News з режимом виробництва істини в науці.

В результаті ми бачимо, як технологічний аспект журналістської діяльності постає не просто додатком до соціальної реальності чи її відзеркаленням, а основоположним її учасником, який окреслює саму аксіологічну природу функціонування даної складової суспільного життя. Ми бачимо, як залежно від особливості не-людських актантів у мережі вибудовуються зовсім інші взаємозв'язки, в результаті чого журналісти по-різному виробляють свої твердження про подію.

На фоні АМТ аналізу, конструктивістські погляди на журналістську об'єктивність, котрі трактують роботу ЗМІ через зовнішні соціальні фактори, виглядають неповними. Методи акторно-мережевої теорії дають можливість залучити до аналізу більшу кількість різних за своєю природою сутностей і краще зрозуміти онтологічний аспект їхніх взаємозв'язків.

Література:

1. *Артюшина А.* Акторно-сетевая теория в бездействии: стратегии и ограничения антропологического исследования российской лаборатории/ А. Артюшина. - Журнал социологии и социальной антропологии, 2010. Т. 13. № 2. С. 100-115. [Artyushina A. Aktorno-setyevaya teoriya v bezdeistii: strategiyi i ogranicheniya antropologicheskogo issledovaniya rossijskoy laboratorii/ A. Artyushina. – Zhurnal sociologii i socialnoy antropologii, 2010. T. 13. No 2. S. 100-115.]
2. *Білозерська О.* На будь-якій війні немає місця журналістиці, лише пропаганді/ О. Білозерська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/bilozerska/posts/1118168228240877> Bilozerska O. Na bud`-yakiy viyni nemaye miscya zhurnalistyци, lyshe propaganda/ O Bilozerska [Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/bilozerska/posts/1118168228240877>
3. *Глібовицький Є.* Цінності в журналістиці інструмент, а не абстрактна тема/ Є. Глібовицький [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://theukrainians.org/jschool-hlibovytskyi/> [Hlibovytskyj Y. Cinnosti v zhurnalistyци instrument, a ne abstrktna tema/ Y. Hlibovytskyj[Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu: <http://theukrainians.org/jschool-hlibovytskyi/>]
4. *Панич О.* Мировійна: про війну, мир, журналістів та миротворців/О. Панич [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://detector.media/infospace/article/117861/2016-08-17-miroviina-pro-viinu-mir-zhurnalistiv-ta-mirotvortsiv/> [Panych O. Myroviyna pro viynu, myr, zhurnalistiv ta myrotvorciv/ O. Panych [Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu: <http://detector.media/infospace/article/117861/2016-08-17-miroviina-pro-viinu-mir-zhurnalistiv-ta-mirotvortsiv/>]

5. *Субота М.* Особливості дискурсу теленовин у контексті медіаконструювання соціальної реальності/ М. Субота// Український соціологічний журнал. – 2011. - №1-2.- С. 48-56 [Subota M. Osoblyvosti dyskusu telenovyn u konteksti mediakonstryuyvannya socialnoyi realnosti/ M. Subota// Ukrayynskiy sociologichnyj zhurnal.- 2011. No 1-2. – S.48-56]
6. *Хоменко О.* Чому від одного постановочного фото можна докотитися до "розіп'ятих хлопчиків"/О. Хоменко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.depo.ua/ukr/war/istoriya-skandalu-navkolo-odnogo-foto-23082016150000> [Homenko O. Chomu vid odnogo postanovochnoho foto mozhna dokotytsya do "rozipyatyh hlopchukiv"/ O. Homenko [Elektronnyj resurs]. Rezhyim dostupu: <http://www.depo.ua/ukr/war/istoriya-skandalu-navkolo-odnogo-foto-23082016150000>]
7. About Vice News, 2014 [Electronic resource]. – Mode of access: <https://news.vice.com/about>
8. *Calderone M.* Vice News Quickly Makes Mark With Ukraine Dispatches/M. Calderon [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.huffingtonpost.com/2014/03/13/vice-news-ukraine_n_4958908.html
9. *Fiske J.* Introduction to communication studies / John Fiske. – London ; New York: Routledge. – 2nd ed. – 1990. – 206 pp.
10. *Foucault M.* The political function of the intellectual/M. Foucault// Radical Philosophy. – 1977. - №17. – pp. 12–14
11. *Hemmingway E.* Into the Newsroom: Exploring the Digital Production of Regional Television/ E. Hemmingway. – London: Routledge, 2008. – 261 pp.
12. *Jing M.* China's Programming for U.S. Audiences: Is it News or Propaganda?/M. Jing [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.pbs.org/newshour/bb/world/jan-june12/cctv_03-23
13. *Latour B.* The pasteurization of France/B. Latour. - Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1988. – 250 pp.
14. *Latour B.* Reassembling the Social: An Introduction To Actor-Network-Theory/ B. Latour. – Oxford: Oxford University Press, 2005. – 301 pp.
15. *Latour B.* The Making of Law: An Ethnography of the Conceil D`Etat/B. Latour. – Cambridge: Polity Press, 2010. - 280 pp.
16. *Latour B.* The Promises of Constructivism/B. Latour, 2003 [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.youtube.com/watch?v=MNKtsMShYfA>
17. *Latour B.* Where Are The Missing Masses/B. Latour, 1992 [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.bruno-latour.fr/sites/default/files/50-MISSING-MASSES-GB.pdf>
18. *Law J., Hassard J.* Actor Network Theory and After/ J.Law, J. Hassard. - Oxford and Keele: Blackwell and the Sociological Review, 1999. – 264 pp.
19. Objects of Journalism: Media, Materiality and the News/ed. Julitee de Meyer// Journalism. – 2015. - Vol.16 (1). - 154 pp.
20. *Ostrovskiy S.* Turning the news into stories worth watching/S. Ostrovskiy [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.youtube.com/watch?v=mTsf2VtLufs>
21. Reporter's Confrontation at Ukrainian Checkpoint: Russian Roulette in Ukraine [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.youtube.com/watch?v=EdBeGwXgoqI&feature=youtu.be>
22. Schiller, D. Objectivity and News: The public and the Rise of Commercial Journalism / Dan Schiller. – Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1981. – 288 pp.
23. *Shudson M.* Discovering the News: A Social History of American Newspapers/ M. Shudson. – New York: Basic Books: 1978. - 228 pp.
24. *Suroosh A.* What Do Journalist Think About Vice Media/A. Suroosh, 2014 [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.quora.com/What-do-journalists-think-of-Vice-Media>
25. *Tuchman G.* Objectivity as Strategic Ritual/G. Tuchman// American Journal of Sociology. - 1972. - № 4 . – pp. 660-679.